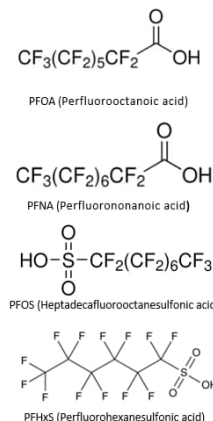

PFAS (plasma/serum eller vatten)

Anm. Kontakta laboratoriet för diskussion om hur provsvaren ska tolkas innan beställning.

Exponering

PFAS-ämnen (perfluorerade ämnen) som exempelvis PFOA, PFNA, PFOS och PFHxS kan finnas i impregnerade textilier, impregnerat papper, rengöringsmedel, elektronikprodukter, brandsläckningsskum mm. En anledning till att de används är att de har mycket god förmåga att bilda släta, vatten-, fett- och smutsavvisande ytor. Ämnena är mycket stabila och svårnedbrytbara (persistenta) och är vitt spridda i vår miljö. För mer information se; [Anders Glynn A, Cantillana T, Bjermo H. Riskvärdering av perfluorerade alkylsyror i livsmedel och dricksvatten. rapport 11 - 2013 från livsmedelverket.](#)

Ämnena finns i och kan analyseras ibland annat i blod och dricksvatten.

Provtagning

Plasma: Fem ml blod samlas i EDTA-rör (Lila propp). Efter att blodet svalnat centrifugeras röret under 15 minuter vid 800 g. Plasma förs sedan över till ett nytt rör som skickas för analys.
Serum: Fem ml blod samlas i serum-rör (normalt gula). Blanda och låt rören stå under 30 minuter. Centrifugera sedan som ovan och för över serum till nytt rör som skickas för analys.
Vatten: Fyll minst 5 ml i det rekvirerade röret.
 Provtagningsmaterial beställs kostnadsfritt från Arbets- och miljömedicin i Linköping.

Förvaring och sändning

Provröret med plasma/serum eller vatten läggs i en transporthylsa och skickas till laboratoriet med post i ett paket/kuvert. Försändelse med plasma eller serum märks med en etikett "Biologiska prov". Skicka proverna så snart som möjligt och förvara proverna i kylskåp tills att de kan skickas. Skicka inte prov på en fredag eller dag innan helgdag.

Analysbeställning

Analysbeställning skickas tillsammans med rören för provtagning. Från vår hemsida kan det även öppnas upp som ett pdf-dokument och skrivas ut.

Referensintervall

De fyra analyserade PFAS-ämnena betecknas även som PFAS-4 och från den 1 januari 2026 införs ett gränsvärde för dricksvatten som är 4 ng/ml (Läs mera om rekommendationer i Sverige på [Livsmedelsverkets hemsida](#)).
 Värdena i serum varierar och här finns också en halveringstid som varierar mellan olika PFAS-ämnen (se CDC-s [ToxGuide](#)). I en svensk befolkning har man i ett arbete av Bjermo *et al.* (Molecular Nutrition & Food Research 57: 2206-15: 2013) visat på medianvärden för PFOS, PFOA, PFHxS och PFNA på 11,20, 2,25, 1,95 och 0,8 ng/ml. Värden som mätts upp i två stora grupper i USA kan ses i [Tabell 4](#) i ett arbete av Dui *et al* (Anal Bioanal Chem 416; 6333-44: 2023).

Metodik

Efter att proteiner i plasma eller serum fällts med acetonitril centrifugeras provet innan det analyseras med vätskekromatografi och masspektrometrisk detektion (LC-MS/MS).

Provsvar och Analyskostnad

Halten av respektive PFAS anges som ng/ml.
 Kostnad - se prislista

Information

Tfn 010-103 44 10; [Per Leanderson](#)

Senast uppdaterad; 250913/PL

